

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Portugal

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.
De volgende vertalingen zijn al beschikbaar: [pt](#)

INHOUDSOPGAVE

- 1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?
- 2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?
- 3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?
- 4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?
- 5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?
- 6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?
- 7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?
- 8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?
- 9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?
- 10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?
- 11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?
- 12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?
- 13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Het antwoord op deze vraag hangt af van het specifieke geval.

Daar het onmogelijk is om op voorhand te zeggen welke problemen er zich zullen voordoen, dient u een juridisch expert om advies te vragen.

Indien u daarvoor niet voldoende financiële middelen hebt, kunt u rechtsbijstand aanvragen (zie informatiedossier "Rechtsbijstand").

In sommige gevallen kan het gerechtvaardigd zijn het geschil op een alternatieve wijze op te lossen. Dit hangt af van de specifieke omstandigheden van de zaak (zie informatiedossier "Alternatieve wijzen van geschillenbeslechting").

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

De termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter om een specifiek geschil op te lossen, hangt af van de specifieke situatie.

Ook voor de verduidelijking van dit aspect dient u de hulp in te roepen van een juridisch expert: zie ook vorige vraag.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Onverminderd de bepalingen van de communautaire verordeningen en van andere internationale instrumenten zijn de Portugese rechtbanken internationaal bevoegd:

- a) wanneer een zaak aanhangig kan worden gemaakt bij een Portugese rechtbank overeenkomstig de in de Portugese wet opgenomen regels inzake de Portugese territoriale bevoegdheid;
- b) wanneer het feit dat ten grondslag ligt aan de rechtsvordering, of een van de daarop betrekking hebbende feiten, zich op Portugees grondgebied heeft voorgedaan;
- c) wanneer het recht waarop een beroep wordt gedaan, alleen kan worden gehandhaafd door middel van de voorgestelde vordering op Portugees grondgebied, of wanneer de eiser aanzienlijke moeilijkheden ondervindt bij het instellen van een vordering in het buitenland omdat er een belangrijke, persoonlijke dan wel zaakgebonden, connectie bestaat tussen het voorwerp van het geschil en het Portugese rechtstelsel.

De Portugese rechtbanken hebben exclusieve bevoegdheid:

- a) met betrekking tot rechten op onroerende goederen en tot de huur van een op Portugees grondgebied gelegen goed; voor de huur en verhuur, pacht en verpachting van onroerende goederen voor tijdelijk particulier gebruik voor ten hoogste zes opeenvolgende maanden zijn echter tevens bevoegd de rechtbanken van de lidstaat waar de verweerder woonachtig is, mits de huurder of pachter een natuurlijke persoon is en de eigenaar en de huurder of pachter in dezelfde lidstaat woonachtig zijn;
- b) met betrekking tot de geldigheid van de oprichting of ontbinding van vennootschappen of andere rechtspersonen die hun statutaire zetel in Portugal hebben, alsmede de geldigheid van de door hun organen genomen besluiten; om die statutaire zetel te kunnen bepalen, past de Portugese rechtbank haar regels van internationaal privaatrecht toe ;
- c) met betrekking tot de geldigheid van inschrijvingen in openbare registers die in Portugal worden bijgehouden;
- d) met betrekking tot executie op onroerende goederen die gelegen zijn op Portugees grondgebied;
- e) met betrekking tot insolventie of reorganisatie van personen die in Portugal woonachtig zijn, of van rechtspersonen of vennootschappen die hun statutaire zetel op Portugees grondgebied hebben.

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Locatie van eigendom

Zaken met betrekking tot zakelijke of persoonlijke rechten op het genot van onroerende goederen, verdeling van mede-eigendom, uitzetting, voorrechten en executie op onroerende goederen, evenals zaken met betrekking tot de verhoging, substitutie, verlaging of zuivering van hypotheek moeten worden gebracht voor de rechtbank van het arrondissement waar het betrokken onroerend goed gelegen is.

Zaken met betrekking tot de verhoging, substitutie, verlaging of zuivering van hypotheek op schepen of luchtvaartuigen moeten echter worden gebracht voor de rechtbank van het arrondissement waar het betwiste goed is geregistreerd. Indien de hypotheek roerende zaken betreft die in verschillende arrondissementen zijn geregistreerd, kan de eiser voor één daarvan kiezen.

Indien de zaak betrekking heeft op een geheel van roerende goederen die aan dezelfde persoon toebehoren en die voor hetzelfde gebruik bestemd zijn, of op roerende goederen én onroerende goederen, of op onroerende goederen die in verschillende arrondissementen gelegen zijn, moet zij worden gebracht voor de rechtbank van het arrondissement waar de onroerende goederen met de hoogste waarde gelegen zijn, hetgeen wordt bepaald door de belastbare waarde van de goederen. Indien het gebouw waarop de zaak betrekking heeft in meer dan één gerechtelijk arrondissement gelegen is, kan de zaak voor de rechtbank van elk van deze arrondissementen worden gebracht.

Bevoegdheid voor de nakoming van een verplichting

Vorderingen met betrekking tot de nakoming van verplichtingen, schadevergoeding voor het niet of niet volledig nakomen van verplichtingen en de beëindiging van een overeenkomst vanwege niet-nakoming worden gebracht voor de rechtbank van de plaats waar de verweerder woont. De schuldeiser kan de rechtbank kiezen van de plaats waar de verplichting moest worden nagekomen indien de verweerder een rechtspersoon is, of indien de schuldeiser in het grootstedelijk gebied van Lissabon of Porto woont en de verweerder eveneens in hetzelfde grootstedelijk gebied woont.

Voor civielrechtelijke zaken in verband met aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad is de rechtbank bevoegd van het gebied waar het voorval heeft plaatsgevonden.

Echtscheiding en scheiding van tafel en bed

Voor echtscheiding of scheiding van tafel en bed is de rechtbank bevoegd van de woon- of verblijfplaats van de eiser.

Vorderingen voor de betaling van kosten

Voor zaken met betrekking tot de betaling van kosten voor gerechtelijke vertegenwoordigers of deskundigen, en de terugvordering van aan de klant vooruitbetaalde bedragen, is de rechtbank bevoegd van de plaats van dienstverlening. De twee zaken moeten dan worden gevoegd.

Indien de zaak echter bij het hof van beroep of het hof van cassatie aanhangig is gemaakt, moet de zaak voor de betaling van kosten worden gebracht voor de arrondissementsrechtbank van de plaats waar de schuldenaar woont.

Regeling en verdeling van averijgrosse

De rechtbank voor de haven waar de lading geleverd moet/moest worden door een schip dat zware verliezen had geleden, is bevoegd voor de regeling en verdeling van de kosten van deze verliezen.

Verliezen en schade door aanvaring van schepen

Een zaak met betrekking tot verlies en schade als gevolg van een aanvaring tussen schepen kan worden gebracht voor de rechtbank van het arrondissement waar het ongeval plaatsvond, de rechtbank van de woonplaats van de eigenaar van het schip dat het andere schip aanvoer, de rechtbank van de plaats waar dit schip was geregistreerd of waar het zich bevindt, of de rechtbank van de eerste aanloophaven van het schip dat is aangevaren.

Kosten voor het redden of bijstaan van schepen

De verschuldigde kosten voor het redden of bijstaan van schepen kunnen worden gevorderd bij de rechtbank van de plaats waar de feiten zich voordeden, de rechtbank van de woonplaats van de eigenaar van de geborgen objecten of de rechtbank van de plaats waar het geborgen schip is geregistreerd of zich bevindt.

De vordering tot afgifte van een verklaring dat een verworven schip vrij is van lasten of rechten kan worden ingediend bij de rechtbank van de haven waar het schip ligt gemeerd op het ogenblik van de verwerving.

Procedures voor beschermende maatregelen en voorbereidende stappen

Met betrekking tot procedures voor beschermende maatregelen en stappen voorafgaand aan de instelling van een vordering behoren de volgende punten te worden opgemerkt:

- a) vorderingen tot beslaglegging en inbeslagneming van goederen kunnen worden ingediend bij de rechtbank waarvoor de desbetreffende vordering moet worden ingediend, of bij de rechtbank van het arrondissement waar de goederen zich bevinden of, indien de goederen zich in verschillende arrondissementen bevinden, in een van deze rechtbanken;
- b) vorderingen tot staking van nieuw werk kunnen worden ingediend bij de rechtbank van het arrondissement waar het werk wordt uitgevoerd;
- c) voor andere beschermende maatregelen is de bevoegde rechtbank die waarvoor de desbetreffende vordering moet worden ingediend;
- d) alle stappen in verband met bewijsvoering moeten worden genomen voor de rechtbank waar de beschermende maatregelen moeten worden genomen.

Het dossier met betrekking tot bovengenoemde handelingen en maatregelen wordt opgenomen in een bijlage bij het dossier van de hoofdprocedure, zodat het zo nodig kan worden toegezonden aan de rechtbank waarvoor de zaak is gebracht.

Voor bijzondere kennisgevingen moet een verzoek worden ingediend bij de rechtbank van de woonplaats van de persoon aan wie betekening dient te geschieden.

Algemene regels

De algemene regel van het Portugees burgerlijk procesrecht inzake territoriale bevoegdheid luidt dat voor alle niet uitdrukkelijk voorziene zaken de bevoegdheid ligt bij de rechtbank van de plaats waar de verweerder woont.

Indien de verweerder echter geen gewone verblijfplaats heeft, of indien zijn woonplaats onbekend is, of indien hij afwezig is, dient de zaak te worden gebracht voor de rechtbank van de plaats waar de eiser woont. Een verzoek tot tijdelijke of permanente ondercuratelestelling van de activa van een afwezige verweerder moet echter worden ingediend bij de rechtbank van het gebied waarin de verweerder het laatst in Portugal woonde.

Indien de verweerder in het buitenland woont of verblijft, dient de zaak te worden gebracht voor de rechtbank van de plaats in Portugal waar de verweerder aanwezig is. Indien de verweerder niet in Portugal is, dient de zaak te worden gebracht voor de rechtbank van de plaats waar de eiser woont. Indien deze zijn laatste woonplaats in het buitenland heeft, is de rechtbank van Lissabon bevoegd voor de zaak.

Algemene regels voor rechtspersonen en ondernemingen

Indien de verweerder de staat is, wordt de rechtbank van de woonplaats van de verweerder vervangen door de rechtbank van de woonplaats van de eiser.

Indien de verweerder een andere rechtspersoon of een onderneming is, dient de zaak te worden gebracht voor de rechtbank van de plaats van de hoofdvestiging van de verweerder of die van het filiaal, het agentschap, de dochteronderneming, de gemachtigde of de vertegenwoordiging, naargelang de vordering tegen de moedermaatschappij of de laatstgenoemde entiteiten is gericht. Zaken tegen buitenlandse rechtspersonen of ondernemingen met een filiaal, agentschap, dochtermaatschappij, gemachtigde of vertegenwoordiging in Portugal kunnen worden gebracht voor de rechtbank van de plaats van die entiteiten, ook indien de vordering tegen de moedermaatschappij is gericht.

Meerdere verweerders en overlappende vorderingen

Wanneer er meer dan één verweerder is in dezelfde rechtszaak, moeten alle verweerders worden gehoord in de rechtbank van de plaats waar de meeste verweerders wonen; indien er op verschillende plaatsen eenzelfde aantal verweerders woont, kan de eiser eender welke van deze plaatsen kiezen.

Indien de eiser meerdere zaken cumuleert die voor rechtbanken in verschillende rechtsgebieden moeten worden gebracht, kan hij voor zijn vordering eender welk van deze rechtsgebieden kiezen, tenzij de bevoegdheid voor de beoordeling van een van de zaken afhankelijk is van een verband op grond waarvan de rechtbank uit eigen beweging kan bepalen dat zij onbevoegd is. In dat geval moet de zaak voor die rechtbank worden gebracht.

Wanneer de eiser echter zaken cumuleert waartussen onderlinge afhankelijkheid of subsidiariteit bestaat, moet de vordering worden gebracht voor de rechtbank die bevoegd is voor de behandeling van het bodemgeschil.

Algemene regels betreffende de bevoegdheid voor tenuitvoerlegging

Behoudens onder andere bepalingen vallende speciale gevallen, is voor tenuitvoerlegging de rechtbank bevoegd van de plaats waar de schuldenaar woont. De schuldeiser kan evenwel kiezen bij welke rechtbank de verplichting moet worden nagekomen wanneer de schuldenaar een rechtspersoon is, of wanneer de schuldeiser in het grootstedelijk gebied van Lissabon of Porto woont en de schuldenaar in hetzelfde grootstedelijk gebied woont.

Indien de tenuitvoerlegging echter de overhandiging van een bepaald goed betreft of de inning van een schuld met een zakelijke zekerheidstelling, is het bevoegde gerecht respectievelijk dat van de plaats waar het goed zich bevindt of dat van de plaats waar de tot zekerheid gestelde goederen zich bevinden.

Indien de vordering tot tenuitvoerlegging moet worden ingediend bij het gerecht van de woonplaats van de schuldenaar en deze niet in Portugal woont, maar daar wel activa heeft, komt de bevoegdheid toe aan het gerecht van de plaats waar deze activa zich bevinden.

In overlappende tenuitvoerleggingszaken die moeten worden behandeld door rechtbanken in verschillende rechtsgebieden, komt de bevoegdheid toe aan de rechtbank van de plaats waar de schuldenaar verblijft.

Tenuitvoerlegging op basis van een rechterlijke beslissing

Bij de tenuitvoerlegging van een beslissing door een Portugese rechtbank wordt het verzoek tot tenuitvoerlegging ingediend tijdens de zaak waarvoor de beslissing was gegeven. De tenuitvoerlegging wordt dan opgenomen in het register van de rechtbank en onafhankelijk verwerkt, tenzij daarna hoger beroep in de zaak is ingediend. In dat geval wordt de tenuitvoerlegging overgedragen.

Wanneer krachtens de wet op de rechterlijke organisatie een gespecialiseerde afdeling bevoegd is voor tenuitvoerlegging, moeten aan deze afdeling met spoed een afschrift van de rechterlijke beslissing, de vordering die tot de tenuitvoerlegging leidde en de begeleidende documenten worden toegezonden.

Indien de beslissing is gegeven bij arbitrage die in Portugal plaatsvond, is het bevoegde gerecht voor de tenuitvoerlegging het gerecht van de plaats van arbitrage.

Tenuitvoerlegging van een rechterlijke beslissing door een hogere rechtbank

Indien de zaak aanhangig is gemaakt bij het hof van beroep of bij het hooggerechtshof komt de bevoegdheid toe aan de rechtbank van de plaats waar de schuldenaar verblijft.

Tenuitvoerlegging op basis van een buitenlandse rechterlijke beslissing

Voor de tenuitvoerlegging van een buitenlandse rechterlijke beslissing komt de bevoegdheid toe aan de rechtbank van de plaats waar de schuldenaar verblijft.

Rechterlijke bevoegdheid met betrekking tot incidenten

De rechtbank die bevoegd is voor de zaak, is tevens bevoegd voor de incidenten die zich hierbij voordoen alsmede voor de kwesties die de verweerder te zijner verdediging opwerpt.

Rechterlijke bevoegdheid voor vraagstukken inzake tegenvorderingen

De rechtbank die voor de zaak is gekozen, is bevoegd voor de kwesties die door middel van een tegenvordering worden aangebracht, mits deze rechtbank hiervoor bevoegd is op grond van de nationaliteit, het voorwerp van de zaak en de hiërarchie. Indien dit niet het geval is, wordt de persoon tegen wie de tegenvordering is gericht in die instantie vrijgesproken.

Privéovereenkomsten en aanwijzing van de bevoegde rechter

De partijen kunnen onderling overeenkomen welke rechtbank bevoegd is voor de beslechting van een bepaald geschil of de geschillen die kunnen voortvloeien uit een bepaalde rechtsverhouding, mits er meer dan één rechtsstelsel bij is betrokken. De overeengekomen aanwijzing kan betrekking hebben op het toekennen van exclusieve bevoegdheid aan Portugese rechtbanken of van slechts een alternatieve bevoegdheid, wanneer die mogelijkheid bestaat. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat in geval van twijfel deze bevoegdheid exclusief is.

De keuze van de rechtbank is slechts geldig indien aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

- a) het geschil betreft rechten waarover de partijen vrij kunnen beschikken;
- b) de aanwijzing wordt aanvaard door de aangewezen rechtbank;
- c) de keuze wordt gerechtvaardigd door een omstandigheid die belangrijk is voor een of beide partijen, en houdt geen ernstig ongemak in voor de andere partij;
- d) de zaak heeft geen betrekking op een kwestie die onder de exclusieve bevoegdheid van de Portugese rechtbanken valt;
- e) zij vloeit voort uit een schriftelijke of schriftelijk bevestigde overeenkomst en het bevoegde gerecht wordt uitdrukkelijk genoemd.

In dit opzicht geldt als schriftelijke overeenkomst elk document dat door de partijen is ondertekend of dat het gevolg is van de uitwisseling van brieven, telexen, telegrammen of andere vormen van communicatie die gelden als schriftelijk bewijs, dit ongeacht of deze instrumenten feitelijk de overeenkomst bevatten of een bepaling waarin wordt verwezen naar een ander document dat de overeenkomst bevat.

Bescherming van risicokinderen en risicojongeren

Wat betreft de rechterlijke bevoegdheid over minderjarigen valt de uitvoering van maatregelen voor de bevordering van de rechten van kinderen en de bescherming van kinderen onder de verantwoordelijkheid van de beschermingscommissie of van de rechtbank van het gebied waar de minderjarige woont op het moment waarop de kennisgeving van de situatie is ontvangen of een zaak voor de rechtbank is gebracht.

Indien de woonplaats van de minderjarige onbekend is of niet bepaald kan worden, komt de rechterlijke bevoegdheid toe aan de beschermingscommissie of de rechtbank van de plaats waar de minderjarige aanwezig is.

Niettemin zal de beschermingscommissie of de rechtbank van de plaats waar de minderjarige aanwezig is, de maatregelen nemen die zij noodzakelijk achten voor zijn of haar onmiddellijke bescherming.

Indien na de toepassing van de maatregelen de minderjarige gedurende meer dan drie maanden elders gaat wonen, wordt het geval terugverwezen naar de beschermingscommissie of naar de rechtbank van het gebied van de nieuwe woonplaats.

Behoudens bovenstaande, zijn feitelijke wijzigingen die zich voordoen nadat een procedure is ingesteld, niet relevant.

Niettegenstaande de regels inzake territoriale bevoegdheid kan één enkele zaak worden aangebracht, ook indien het risico meer dan één minderjarige tegelijk betreft. Wanneer afzonderlijke zaken zijn ingesteld, kunnen al deze zaken worden gekoppeld aan de oorspronkelijke zaak, mits de gezinsverhoudingen en de specifieke risicosituaties dit rechtvaardigen.

Wanneer voor een en dezelfde minderjarige opeenvolgende vorderingen zijn ingesteld tot maatregelen op het gebied van bescherming, educatieve voogdij of civielrechtelijke bescherming, moeten de desbetreffende gegevens aan het zaakdossier worden toegevoegd opdat de rechter die de oorspronkelijke zaak voorziet deze in aanmerking kan nemen.

Maatregelen voor educatieve voogdij

De rechtbank van het gebied waar de minderjarige woonde op het moment waarop de zaak werd aangebracht, is verantwoordelijk voor de beoordeling van de feiten en de toepassing van de maatregelen voor educatieve voogdij. Wanneer de woonplaats van de minderjarige onbekend is, komt de bevoegdheid toe aan de rechtbank van het gebied waar de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt, woont. Indien de personen die de ouderlijke verantwoordelijkheid dragen op verschillende plaatsen wonen, komt de bevoegdheid toe aan de rechtbank van het gebied waarin de voogd woont aan wie de minderjarige is toevertrouwd, of in het geval van gezamenlijke voogdij de rechtbank van het gebied waar de persoon woont bij wie de minderjarige woont. In andere gevallen komt de bevoegdheid toe aan de rechtbank van het gebied waarin de voogdij plaatsvindt, of indien dit niet bepaald is, de rechtbank van de plaats waar het kind aanwezig is.

Veranderingen die optreden nadat een procedure is ingesteld zijn irrelevant.

De rechtbank van het gebied waar de voogdij plaatsvindt en de rechtbank van het gebied waar de minderjarige aanwezig is, zijn verantwoordelijk voor het nemen van urgente maatregelen.

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Zie ook de informatiedossiers "Gerechtelijke systemen" en "Bevoegdheid van de rechtbanken" op deze pagina.

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

Voor zaken waarbij de inschakeling van een advocaat niet verplicht is, kunnen de partijen zichzelf verdedigen of zich laten vertegenwoordigen door een advocaat-stagiair of procureur ("*solicitor*").

De inschakeling van een advocaat is verplicht:

- a) voor zaken die vallen onder de bevoegdheid van rechtbanken waarvoor drempels gelden en waarin gewoon beroep mogelijk is;
- b) voor zaken waartegen altijd beroep mogelijk is, onafhankelijk van de waarde;
- c) voor beroepen en zaken die bij een hoger gerecht voorkomen.

Zelfs wanneer de inschakeling van een advocaat verplicht is, kunnen stagiairs, procureurs en de partijen zelf verzoeken indienen die geen rechtsvragen betreffen.

In de zaken waarin de partijen geen vertegenwoordiger hebben aangewezen en waarin het niet verplicht is een advocaat te benoemen, worden de getuigen gehoord door de rechter. De rechter zal tevens de procedure aanpassen aan de specifieke omstandigheden.

De partijen moeten zich laten vertegenwoordigen door een advocaat, advocaat-stagiair of een procureur in tenuitvoerleggingsprocedures betreffende een hogere waarde dan de limiet die van toepassing is op de rechtbank van eerste aanleg. Zij moeten zich laten vertegenwoordigen door een advocaat in dergelijke procedures betreffende een hogere waarde dan de limiet die van toepassing is op het hof van beroep, of in procedures betreffende een waarde gelijk aan of lager dan dat, maar hoger dan de limiet die van toepassing is op de rechtbank van eerste aanleg, wanneer het hierbij gaat om een procedure die beantwoordt aan de voorwaarden inzake declaratoire vonnissen.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Voor zaken waarin geen vertegenwoordiger noodzakelijk is en waarin de partij geen tussenpersoon heeft, kunnen de hierboven vermelde processtukken op een van de volgende wijzen aan de rechtbank worden voorgelegd:

- a) zij kunnen bij de griffie worden afgegeven, waarbij de datum van afgifte als datum van indiening geldt;
- b) zij kunnen worden verstuurd per aangetekende post, waarbij de datum van aangetekende verzending als datum van indiening geldt;
- c) zij kunnen worden verzonden per fax of e-mail, waarbij de datum van verzending als de datum van indiening geldt.

Zie ook het informatiedossier "Geautomatiseerde verwerking".

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

In alle handelingen van de partijen moet de Portugese taal worden gebruikt.

Wanneer een burger uit een ander land die zich niet in het Portugees kan uitdrukken, voor een Portugees gerecht moet worden gehoord, krijgt hij zo nodig, ter vergemakkelijking van de communicatie onder ede, een tolk toegewezen.

Voor stukken in een vreemde taal waarvoor een vertaling noodzakelijk is, zal de rechtbank uit eigen beweging of op verzoek van een van de partijen gelasten dat de indiener van deze stukken hieraan een vertaling toevoegt.

Voor het vredesgerecht kunnen de argumenten mondeling worden aangevoerd. Voor de overige procedures moeten de argumenten schriftelijk worden ingediend.

Processtukken die de partijen schriftelijk moeten indienen, worden in elektronische vorm aan de rechtbank voorgelegd door middel van het computersysteem *Citius* via het e-mailadres <http://citius.tribunaisnet.mj.pt/> overeenkomstig de hierin vermelde procedures en instructies, waarbij de datum van verzending als de datum van indiening geldt.

De partij die argumenten op deze manier indient, moet tevens het pleidooi en alle begeleidende stukken in elektronische vorm indienen. Zij hoeft echter niet de originele versie op te sturen, tenzij de rechtbank alsnog daartoe beslist overeenkomstig het procesrecht.

Voor zaken waarin geen wettelijke vertegenwoordiger is vereist en de partij geen tussenpersoon heeft: zie het antwoord op de vorige vraag.

Voor betalingsbevelprocedures: zie het desbetreffende informatiedossier.

Zie ook het informatiedossier "Geautomatiseerde verwerking".

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Er bestaan formulieren voor het inleiden van betalingsbevelprocedures, voor executieprocedures en voor het inleiden van procedures voor het vredesgerecht voor het geval niet voor mondelinge presentatie is gekozen.

Zie de informatiedossiers "Betalingsbevelprocedures", "Tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen" en "Alternatieve wijzen van geschillenbeslechting".

Een verzoek tot een verklaring voor recht wordt bij de rechtbank ingediend via een eerste vordering waarin de eiser:

- de rechtbank en de afdeling aanwijst waar de zaak moet worden aangebracht en de namen, woonplaatsen of hoofdvestigingen van de partijen vermeldt, met inbegrip van hun civiele en fiscale identificatienummers, beroepen en werkplekken, indien dit mogelijk is;
- de plaats van vestiging van zijn vertegenwoordiger in rechte aangeeft;
- het soort vordering aangeeft;
- een uiteenzetting geeft van de wezenlijke feiten die ten grondslag liggen aan de vordering alsmede van de juridische gronden voor de rechtsvordering;
- de vordering formuleert;
- de waarde van de vordering vermeldt;
- de tenuitvoerleggende instantie aanwijst die verantwoordelijk is voor de dagvaardingen of de vertegenwoordiger in rechte aanwijst die verantwoordelijk is voor het overbrengen ervan.

Aan het einde van zijn vordering moet de eiser de lijst met getuigen opnemen en vragen om andere getuigenissen.

De eiser moet zijn vordering vergezeld doen gaan van een bewijs van betaling van de verschuldigde griffierechten, of in plaats daarvan aangeven dat hij in aanmerking komt voor rechtsbijstand.

De griffie zal de initiële vordering afwijzen en daarbij schriftelijk mededeling doen van de gronden voor afwijzing, indien zich een van de volgende omstandigheden voordoet:

- de vordering heeft geen adres of is gericht tot een andere rechtbank, een andere afdeling van dezelfde rechtbank of een ander gezag;
- de vordering geeft de partijen niet aan en bevat niet de voor hun identificatie noodzakelijke gegevens (zoals namen, woonplaatsen of hoofdvestigingen en waar mogelijk civiele en fiscale identificatienummers, werkplekken en beroepen);
- de vordering vermeldt niet de plaats van vestiging van de vertegenwoordiger in rechte;
- de vordering geeft het type rechtsvordering niet aan;
- de vordering geeft de waarde van de schuldvordering niet aan;
- Er is geen bewijs van voorafgaande betaling van de verschuldigde griffierechten of van de toekenning van rechtsbijstand, met uitzondering van de bij wet voorziene gevallen van dagvaardingen voor zaken met spoedeisend karakter, indien:
- het bewijs niet is ondertekend;
- het bewijs niet in de Portugese taal is opgesteld;
- het gebruikte papier niet voldoet aan de wettelijke voorschriften.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

De procedurekosten omvatten griffierechten, kosten en onkosten.

Griffierechten

De griffierechten komen overeen met de bedragen die elke partij voor de zaak verschuldigd is en worden bepaald uitgaande van de waarde en de complexiteit van de zaak krachtens de [Proceskostenverordening](#).

Overeenkomstig de proceskostenverordening worden alleen griffierechten betaald door de partij die de vordering instelt, of dit nu de eisende of de verwerende partij, de schuldeiser of de debiteur, de aanklager of de aangeklaagde, de appellant of de verweerder is.

De griffierechten moeten worden betaald voordat het processtuk waarvoor het recht verschuldigd is, wordt overhandigd (eerste verzoekschrift of vordering, verweerschrift, enz.), tenzij de partij of de vordering vrijstelling geniet, of de partij ontheffing heeft gekregen van voorafgaande betaling.

In het geval van een reconventionele vordering of een hoofdinterventie is slechts een aanvullend griffierecht verschuldigd wanneer de reconventionele eiser een vordering instelt die los staat van die van de eiser.

Een vordering wordt niet als een afzonderlijke vordering beschouwd wanneer de partij voornemens is om ten eigen bate dezelfde wettelijke gevolgen te bereiken als de eiser van plan is te bereiken, of wanneer de partij slechts vergoeding wil verkrijgen.

Indien verschillende partijen zich verenigen in één vordering, moet de partij die als eerste partij naar voren komt in de oorspronkelijke petitie, reconventionele vordering of vordering, alle griffierechten betalen, onverminderd het recht van regres op de gezamenlijke partijen.

Indien verschillende partijen zich verenigen in meer dan één vordering, moet elke eiser, reconventionele eiser, schuldeiser of eiser de desbetreffende rechten betalen, waarvan de waarde wordt bepaald in de proceskostenverordening.

De griffierechten voor zaken die zijn aangebracht door commerciële ondernemingen die in het vorige jaar 200 of meer zaken, procedures of vorderingen tot tenuitvoerlegging bij een gerecht hadden ingesteld, worden vastgesteld overeenkomstig de proceskostenverordening.

In het kader van het gelasten van de betaling van griffierechten zijn vorderingen en conservatoire procedures vaak bijzonder complex wanneer zij:

- a) 'prolixie' pleidooien of schuldvorderingen bevatten;

b) betrekking hebben op uitermate specialistische juridische vraagstukken of op zeer technisch aangelegenheden, of een gecombineerde analyse verlangen van juridische vraagstukken uit sterk uiteenlopende contexten, of

c) het horen van een groot aantal getuigen en de analyse van complex bewijsmateriaal noodzakelijk maken, of diverse tijdrovende stappen vereisen om bewijs te verkrijgen.

In het algemeen wordt de betaling van het eerste of enige griffierecht verricht op de dag waarop de stukken worden voorgelegd. Indien de betaling in elektronische vorm geschiedt, moet die overeenkomstig de wet met elektronische middelen worden gestaafd. Indien de betaling in papieren vorm geschiedt, moet de eiser bewijs van betaling leveren.

De tweede betaling van de griffierechten moet geschieden binnen tien dagen na de oproep tot de zitting, en de eiser moet kunnen bewijzen dat hij heeft betaald of binnen deze periode de volledige betaling zal verrichten.

Onkosten

Alle uitgaven die tijdens een procedure ontstaan zijn onkosten, ongeacht of deze zijn gevorderd door de partijen of door de rechter zijn gelast.

Met uitzondering van hetgeen is bepaald in de regels betreffende de toegang tot de rechter, betaalt elke partij de onkosten die voor haar tijdens de procedure zijn ontstaan.

De partij die de zaak heeft aangebracht is verantwoordelijk voor de onkosten. In het geval van een ambtshalve procedure is hiervoor de partij verantwoordelijk die er profijt van trekt.

Kosten

De kosten worden gevormd door het bedrag dat elke partij voor de zaak heeft uitgegeven en waarvoor zij vergoed kan worden op de gronden waarop de rechtbank de andere partij heeft veroordeeld. Deze kosten maken deel uit van de rechterlijke beslissing.

De te betalen kosten omvatten de door de winnende partij betaalde griffiekosten volgens een glijdende schaal, de door de partij gemaakte feitelijke onkosten, het honorarium van de tenuitvoerleggingsadvocaat en zijn onkosten, de honoraria van de vertegenwoordiger in rechte en zijn onkosten overeenkomstig een gedetailleerde opgave van redenen als vermeld in de verordening.

Indien de eiser gebruik had kunnen maken van alternatieve vormen van geschillenbeslechting maar uiteindelijk toch heeft besloten te kiezen voor een gerechtelijke procedure, moet hij ongeacht de uitkomst van de zaak zijn eigen kosten betalen, tenzij het hem door de andere partij onmogelijk was gemaakt om deze vorm van alternatieve geschillenbeslechting te gebruiken.

Sommige zaken zijn bij wet vrijgesteld van betaling van kosten. Hetzelfde geldt voor bepaalde partijen.

Daar de griffierechten overeenkomen met het bedrag dat verschuldigd is wegens de wens van elke partij om te procederen, kan in principe elke persoon die geacht kan worden betrokken te zijn bij de procedure (eisende partij, verwerende partij, schuldeiser, debiteur, aanklager, aangeklaagde, appellant of verweerder) aansprakelijk worden gesteld voor de betaling van griffierechten daar de betaling ervan overeenkomt met een dienstverlening, ongeacht de vraag of hij of zij de zaak gewonnen heeft. De winnende partijen hebben recht op terugbetaling van de als griffierechten uit hoofde van de kostenverordeningen betaalde bedragen.

Honoraria

Honoraria worden vastgesteld door de rechtbank, die daartoe rekening moet houden met het belang van de verrichte diensten, de moeilijkheid en urgentie van de zaak, de mate van intellectuele creativiteit waarvan de betrokken beroepsbeoefenaar in zijn prestatie blijkt moet geven, de bereikte resultaten, de benodigde tijd, de door hem aanvaarde verantwoordelijkheden en zijn andere professionele plichten.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Ja, u kunt om rechtsbijstand vragen, mits u voldoet aan de voorwaarden voor toekenning van rechtsbijstand (zie het informatiedossier "Rechtsbijstand").

12 Wanneer is mijn zaak officieel aangehangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aangehangig is gemaakt?

Zie de antwoorden op de vragen 7 en 8.

Wanneer de vordering wordt ontvangen, controleert de gerechtsfunctionaris die de vordering ontvangt of aan de vormvereisten is voldaan. In de latere stadia van de procedure verricht de rechter een gedetailleerdere en grondigere controle.

De partijen worden altijd in kennis gesteld van dergelijke beslissingen.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

De rechtbanken zijn niet bij wet verplicht om dit soort informatie te verstrekken. Via CITIUS, het initiatief van het ministerie van Justitie voor de digitalisering van processen, kunnen vertegenwoordigers in rechte nu echter allerhande zaken vanuit hun kantoor raadplegen.

Dankzij het feit dat processtukken nu elektronisch worden voorgelegd en rechtstreeks worden opgenomen in de ict-toepassingen van de rechtbanken, plus het feit dat rechters voor hun activiteiten dezelfde toepassingen gebruiken, kunnen advocaten, rechters en griffiers deze toepassingen en het CITIUS-portaal gebruiken om dossiers en stukken te raadplegen.

Aanvullende informatie

[Apoio Judiciário – Protecção Jurídica](#)

[Bases Jurídico-Documentais](#)

[Câmara dos Solicitadores](#)

[Diário da República \(Official Gazette\)](#)

[Direcção-Geral da Administração da Justiça](#)

[Direcção-Geral da Política de Justiça](#)

[Ministério da Justiça \(Ministry of Justice\)](#)

[Ordem dos Advogados](#)

[Portal Citius](#)

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Laatste update: 31/03/2017